AZƏRBAYCANIN BÜTÖVLÜYÜ, MÜSTƏQİLLİYİ VƏ TƏRƏQQİSİ

RESPUBLİKA

İCTİMAİ–SİYASİ, SOSİAL-İQTİSADİ QƏZET

№ 9
Çərşənbə
15 MAY 1996-cı İL.

Qiyməti 500 manat

TƏ'SİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİ İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSİYA HEY'ƏTİ

ШУША ВӘ ЛАЧЫН ХӘЈАНӘТЛӘРИНИ ХАЛГЫМЫЗ ҺЕЧ ВАХТ БАҒЫШЛАМАЈАЧАГ

АЗӘРБАЈЧАН ПРЕЗИДЕНТИ ҺЕЈДӘР ӘЛИЈЕВ ШУША ВӘ ЛАЧЫНЫН ИШҒАЛЫНЫН ДӨРДҮНЧҮ ИЛДӨНҮМҮ ИЛӘ ӘЛАГӘДАР ҺӘМИН РАЈОНЛАРЫН САКИНЛӘРИНИН БИР ГРУПУ ИЛӘ КӨРҮШМҮШДҮР

Азәрбајчан президенти Һејдәр ӘЛИЈЕВИН јекун нитги

— Шүбһәсиз ки, бурада оланларын һәр биринин үрәјиндә чохлу сөзләр вар вә бу сөзләри демәк истәјир. Бу да тәбиидир. Анчаг күман едирәм ки, бу данышыглар артыг үмуми тәсәввүр јарадыр. Она көрә дә е'тираз етмирсинизсә, бу көрүшүмүзү сона чатдыраг.

Көрүшүмүзүн әввәлиндә билдирдим, бир даһа демәк истәјирәм ки, Шуша вә Лачынын Ермәнистан силаһлы гүввәләри тәрәфиндән ишғал едилмәсинин дөрдүнчү илинин тамам олдуғу бир вахтда бизим һәмин һадисәләрә даһа доғру-дүзкүн гијмәт вермәк имканымыз кечән илләрә нисбәтән даһа чохдур. Бу да лазымдыр, зәруридир. Чүнки сөһбәт мүстәгил Азәрбајчан Республикасынын әрази бүтөвлүјүндән, өлкәмиз, халгымыз үчүн мүгәддәс олан шәһәрләримиздән, кәндләримиздән, дағларымыздан, мешәләримиздән, чајларымыздан, булагларымыздан, тарихи абидәләримиздән кедир.

Ермәнистан силаһлы гүввәләринин Азәрбајчана тәчавүзү башланандан индијәдәк республикамызын, халгымызын башына чохлу бәлалар кәлибдир. Тәәссүфләр олсун ки, Ермәнистанын бу тәчавүзкар һәрәкәтләринә гаршы вахтында лазыми тәдбирләр көрүлмәјиб, өлкәмизин әразиси горунмајыб вә вәтәндашларымыз чох мәһрумијјәтләрә мә'руз галыблар, торпагларымызын бир гисми ишғал олунубдур.

Билирсиниз, буна һеч үүр изаһат вермәк мүмкүн дејил. Ермәнистан илә Азәрбајчан арасында олан һәрби мүнагишә Азәрбајчанын Дағлыг Гарабағ һиссәсинә Ермәнистанын торпаг иддиасындан башланыбдыр. Дағлыг Гарабағ Азәрбајчанын ајрылмаз һиссәсидир. О һеч вахт Ермәнистана мәнсуб олмајыб вә ола билмәз. Белә олан һалда бу тәчавүзкар, гәсбкар нијјәтләрә, аддымлара гаршы вахтында лазыми тәдбирләр көрүлмәли иди. Тәәссүфләр олсун, бу тәдбирләр көрүлмәјиб вә мүһарибә, дөјүшләр башлајыбдыр. Бу да Азәрбајчан халгыны белә бир ағыр вәзијјәтә кәтириб салыбдыр. Мән бир дә гејд етмәк истәјирәм, тәсәввүр етмәк мүмкүн дејил ки, нә үчүн Азәрбајчан белә бир һалда өз әразисини горујуб сахлаја билмәјибдир. Нә үчүн?

Азәрбајчан әразијә көрә дә Ермәнистандан ики дәфә, бәлкә ики дәфәдән дә чох бөјүкдүр; әһалисинә көрә дә — мүнагишә башлајан вахтда да — Ермәнистандан ики дәфә бөјүк олуб. Дағлыг Гарабағда исә ермәни милләтинә мәнсуб јүз минә гәдәр Азәрбајчан вәтәндашы јашајыб. Белә олан һалда тәсәввүр етмәк мүмкүн дејил, — нә үчүн Азәрбајчан өз торпагларыны горумајыбдыр?

Мән һәмишә белә фикирдә олмушам, Азәрбајчан президенти кими дә буну дәфәләрлә бәјан етмишәм, бу күн дә бәјан едирәм ки, биз азәрбајчанлылар, Азәрбајчан халгы башгаларынын торпағына көз дикмәмишик. Бахмајараг ки, кечмиш дөврләрдә Азәрбајчанын торпагларынын бир гисми чүрбәчүр һадисәләр нәтичәсиндә башга елләрә кечибдир, о чүмләдән инди Ермәнистанын сәрһәдләринин ичәрисиндә олан торпагларын бир һиссәси дә дөври-гәдимдән Азәрбајчан торпағы, Азәрбајчан дијары олубдур: Көјчә маһалы да, Зәнкәзур маһалы да, башгалары да.

Илләр, әсрләр кечиб, чүрбәчүр һадисәләр баш вериб. Нәһајәт, бу әсрин әввәлләриндә, јә'ни 1918 — 20-чи илләрдә Азәрбајчанын индики сәрһәдләри мүәјјән олунубдур. Бу сәрһәдләр ичәрисиндә олан торпаглары биз доғма торпагларымыз кими горумушуг вә горумалыјыг. Бу бахымдан, бир һалда ки сәрһәдләр белә мүәјјән олунубдур, Чәнуби Гафгазда јаранмыш бу сәрһәдләр чәрчивәсиндә биз башга өлкәләрин, дөвләтләрин торпагларына көз дикмәмишик вә бу күн дә дикмирик. Анчаг өз торпагларымызы горумалыјдыг, сахламалыјдыг вә горумалыјыг. Биз һеч заман разы ола билмәрик ки, торпагларымызын һансы бир һиссәси исә башга бир дөвләтин әлинә кечсин. Она көрә дә мән һесаб едирәм ки, Азәрбајчан һөкумәти, дөвләти бу мүнагишә башлајан замандан анламалыјды ки, сөһбәт Ермәнистанын Азәрбајчана олан торпаг иддиасындан кедир вә онун гаршысынын алынмасы үчүн чидди вә чох сәмәрәли тәдбирләр көрүлмәлидир. Елә тәдбирләр ки, бу һадисәләрин гаршысыны вахтында алсын, бу һадисәләрә чаваб версин.

Бунлар олмајыб. 1988-чи илдән башлајан бу просесләр, — инди артыг 8 ил тамам олубдур, — бизи белә бир ағыр вәзијјәтә кәтириб чыхарыб. Бу просесләрин кедишиндә Шуша вә Лачын рајонларынын Ермәнистан силаһлы бирләшмәләри тәрәфиндән ишғал олунмасы республикамыза, халгымыза, дөвләтимизә бу мүнагишә дөврүндә вурулмуш ән бөјүк зәрбәдир. Шушанын, Лачынын Азәрбајчан үчүн нә гәдәр әһәмијјәтли олдуғуну сиз јахшы билирсиниз, халгымыз да јахшы билир. Биринчиси, Шуша Азәрбајчанын ән әзиз вә бөјүк тарихи олан бир күшәсидир. Шушаны јараданлар, Шуша шәһәрини гуранлар, Шуша галасыны тикәнләр Азәрбајчан торпағынын саһибләри олублар вә Гарабағда Азәрбајчан торпағынын даим горунмасы, сахланмасы үчүн Шуша шәһәрини, галасыны јарадыблар. Бу, Азәрбајчан халгынын, әчдадларымызын јаратдығы бөјүк абидәдир, тәкчә шәһәр дејил, бөјүк бир тарихи абидәдир. Бу шәһәрдә, онун әтрафында Азәрбајчан халгынын бир нечә әсрлик тарихә малик олан бөјүк мәдәнијјәти, мәдәни ирси, гәһрәманлыг нүмунәләри јараныбдыр.

Она көрә дә Шуша тәкчә шушалылар үчүн јох, бүтүн азәрбајчанлылар үчүн, вәтәнини, милләтини севән һәр бир вәтәндашымыз үчүн әзиз бир шәһәрдир, әзиз бир торпагдыр, әзиз бир галадыр, әзиз бир абидәдир. Она көрә дә Шуша бу гијмәтинә, Азәрбајчан үчүн бу гәдәр мүһүм әһәмијјәт кәсб етдијинә көрә хүсуси горунмалы, сахланмалы иди.

Шушаны гуруб-јараданлар Шушаны горујуб сахламаг үчүн елә јердә јарадыблар ки, ону фәтһ етмәк мүмкүн дејил. Шушанын мәһз о јүксәк гајалар башында, Гарабағын ән јүксәк јерләриндән бириндә јаранмасы да тәсадүфи дејил. Бу о демәк дејил ки, Шушаны јараданлар ону тәсадүфи олараг орада јарадыблар. Јох, ону мәһз орада јарадыблар ки, о, бир галаја чеврилсин вә Азәрбајчанын дөвләтчилијинә, торпагларына саһиб олан адамлар орада өз дөвләтини, торпағыны, халгыны горуја билсинләр. Она көрә дә Шушанын мөвгејинин һәрби-стратежи әһәмијјәти вар. Буна көрә дә Шушаны горујуб сахламаг бәлкә дә республикамызын башга јерләрини ермәни тәчавүзүндән горујуб сахламагдан асандыр. Анчаг бу олмајыбдыр.

Шуша белә бөјүк тарихә малик олдуғуна көрә о, даим бүтүн азәрбајчанлыларын нәзәр-диггәтини чәлб едиб, азәрбајчанлыларын гајғысы алтында олубдур, тәк шушалыларын, орада јашајанларын, Шушадан чыхмыш адамларын јох. Шушаны дүнјанын чох јериндә танызырлар, севирләр вә Шушаја бөјүк һөрмәт вә еһтирам едирләр. Тәсадүфи дејил ки, әсримизин әввәлиндә дә Шушаја хүсуси мүнасибәт көстәрилмишди.

Хатиримдәдир, мән Шушаны зијарәт едәркән, — биз о вахтлар Шушанын гәдим абидәләрини бәрпа етдик, чохлу ишләр көрдүк — абидәләрин бәрпасынын вәзијјәти илә таныш оларкән шәһәрин мәркәзиндәки бир мәсчидә кәлдим. Орада мәнә бөјүк бир фото көстәрдиләр. Бу фотода Нәриман Нәримановун 20-чи илләрдә Шушаја кәлмәси вә орада халгын гаршысында чыхыш етмәси тәсвир едилмишди. Мән буну билирдим. Анчаг о музејдә бу фотонун горунуб сахланмасы мәни чох севиндирди. Демәк истәјирәм ки, Шушаја даим диггәт вә гајғы олубдур. Шуша Азәрбајчанын демәк олар ки, бөјүк бир тарихи абидәси, ејни заманда — әкәр буну ше'р дили илә десәк, — инчисидир.

(Арды 2-чи сәһифәдә)

АТАТҮРК ВӘ МАКАРТУР

Мајын 19-да Түркијә Республикасы бөјүк милли бајрамларындан бирини — Кәнчлик вә идман бајрамыны вә Ататүркүн хатирә күнүнү хүсуси тәнтәнә илә гејд едәчәкдир.

Бајрам әрәфәсиндә Түркијәдә чыхан «Јени Форум журналында «Ататүрк вә Макартур» башлыглы бир јазы чап олунмушдур. Әслиндә, илк дәфә 1951-чи илин августунда Американын бир мәтбу органында дәрч едилмиш вә 45 ил сонра тәкрар ишыг үзү көрмүш бу мәгаләнин марағлы бир тарихчәси вардыр.

Сонралар Икинчи дүнја мүһарибәсиндә шөһрәтләнмиш Америка кенералы Д. Макартур 1932-чи илдә Түркијәјә сәфәри заманы Ататүрклә көрүшмүш, ики танынмыш сәркәрдә арасында Икинчи дүнја мүһарибәси әрәфәсиндә бејнәлхалг аләмдә баш верән мүһүм просесләр, бәшәријјәти дүшүндүрән актуал сијаси проблемләр әтрафында давамлы фикир мүбадиләси олмушду. Јахынлашан дүнја мүһарибәси тәһлүкәси, болшевизм, бәшәријјәтин кәләчәји барәсиндә јени Түркијәнин банисинин аналитик мүһакимә вә тәһлилә әсасланан фикир вә мүлаһизәләри, Ататүркү көркәмли сәркәрдә олмагла јанашы маһир, узагкөрән дөвләт хадими вә сијасәтчи кими сәчијјәләндирир. Ататүркүн 64 ил бундан әввәл сөјләдији, лакин өз актуаллығыны бу күн дә итирмәмиш даһијанә фикирләринин мараг доғурачағы гәнаәти илә һаггында данышылан мәгаләни кичик ихтисарларла охучулара тәгдим едирик.

Ингилаб ӘЛИБӘЈОВ,
игтисад елмләри доктору.

Икинчи дүнја мүһарибәсинин гаршысы алына биләрдими? Ашағыда охујачағыныз сөһбәт бу суалын чавабынын «бәли» ола биләчәјинә дәлаләт едир. Бу сөһбәт, ејни заманда, дүнјанын талеји үчүн мәс'ул олан дөвләт хадимләринин ашыры милләтчилик вә амбисијаларын нечә дә әсири олдугларыны, ирәлини көрмә габилијјәтләрини нечә дә итирдикләрини вә Икинчи дүнја мүһарибәсинин дүшүнчәсиз сәбәбкары олдугларыны үзә чыхармагдадыр.

Бир вахтлар Клемансо мүһарибәнин әскәрләрә е'тибар едилмәјәчәк гәдәр мүһүм бир иш олдуғуну сөјләмишди...

Макартурун Авропадакы вәзијјәт һаггында суалына Ататүрк ашағыдакы чавабы вермишди:

«Версал сазиши Биринчи дүнја мүһарибәсини төрәтмиш сәбәбләрдән бирини белә арадан галдырмады. Әксинә, дүнәнки рәгибләр арасындакы зиддијјәтләрә даһа да дәринләшдирди. Әдавәт дујғулары илә әсиб-чошан галибләр јенилмиш өлкәләрин етник, кеополитик вә игтисади хүсусијјәтләри илә бир араја сығмајан «сүлһ шәртләри» диктә етмишдиләр. Долајысы илә бу күн саһиб олдуғумуз «сүлһә» бир «мүтарәкә» (атәшкәс, мүвәггәти барышыг) демәк даһа доғру олар. Сиз, американы чентлменләр, әл-ајағынызы Авропадан чәкмәмиш Вилсон програмынын ичрасы мәсәләсиндә исрарлы олсајдыныз, бу күн мөһкәм бир сүлһә саһиб ола биләрдик.

Мәнә белә кәлир ки, Авропанын кәләчәји дүнән олдуғу кими бу күн дә Алманијанын вәзијјәтинә бағлыдыр. Једди милјон (мәтндә сәһв јол верилиб, јетмиш милјон олмалыдыр — И. Ә.) күчлү, интизамлы, чалышган вә фәвгәл'адә динамикаја малик алман милли дујғуларыны еһтираслары тәһрик етмәјә гадир бир сијаси һакимијјәтин идарәси алтына кирәрсә, кеч-тез Версал сазишини ләғв едәчәкдир».

Сонра Ататүрк, Алманијанын гыса бир заманда, Инкилтәрә вә Русија истисна олмагла, бүтүн Авропаны ишғал едә биләчәк бир орду јаратмаға гадир олдуғуну сөјләди; Франса бөјүк орду јаратмаг имканыны әлдән вермиш, Инкилтәрә исә адаларыны кәнардан јардым олмадан горумаг имканыны итирмиш дөвләт вәзијјәтинә дүшмүшдүр.

Италија илә әлагәдар Ататүрк бунлары сөјләди: Муссолининин рәһбәрлији алтында Италија нүфузу илә һесаблашылан зирвәләрә јүксәлмишдир. Әкәр Муссолини кәләчәк мүһарибә харичиндә галмағы бачарарса о, сүлһ данышыглары масасы архасында өлкәси үчүн нүфузлу јер әлдә етмәклә әһәмијјәтли рол ојнаја биләр. Лакин еһтијат едирәм ки, Италијанын мөвчуд милли шефи Сезар ролуну ојнамаг чазибәсиндән гуртула билмәсин вә өлкәсинин һәрби гүдрәтә малик олмадығы өзүнү дәрһал бүрузә версин».

Ататүрк Американын сон мүһарибәдә (Биринчи дүнја мүһарибәси — И. Ә.) олдуғу кими јенә нејтрал мөвгедә гала билмәјәчәјини вә Алманијанын мүһарибәни (јени, Икинчи дүнја мүһарибәси — И. Ә.) АБШ-ын мүдахиләси нәтичәсиндә удузачағыны гејд етди. Даһа сонра о, пејғәмбәранә узагкөрәнликлә бу сөзләри сөјләди: «Әкәр Авропанын дөвләт адамлары милли егоизм вә ихтилафлары кәнара гојуб там сәмимијјәт вә гәтијјәтлә көклү сијаси мәсәләләрин һамынын мәнафејинә чаваб верәчәк тәрздә һәлли јолларыны арамаға киришмәсәләр јени бир фәлакәтин гаршысыны алмаг, горхурам ки, имкансыз олсун. Даһа дүрүст десәк, Авропа проблеми Инкилтәрә, Франса вә Алманија арасындакы ихтилафлардан доған бир проблем олмаг мәрһәләсини артыг чохдан кечмишдир. Бу күн Шәргдә бүтүн мәдәнијјәти вә һәтта бүтүн бәшәр чәмијјәтини ләрзәјә кәтирән јени бир гүввә зуһур етмишдир. Бу горхулу гүввә өзүнүн мөвчуд мадди-мә'нәви гүдрәтини дүнја ингилабы үчүн сәфәрбәр етмәклә јанашы, авропалыларын вә американлыларын һәлә билмәдикләри јени методлардан истифадә етмәји вә дүшмәнләринин ән кичик нөгсан вә ја диггәтсизликләриндән фајдаланмағы мүкәммәл мәнимсәмишдир.

Авропада партлајачаг мүһарибә нәтичәсиндә галиб өлкә Инкилтәрә, Франса, Алманија дејил, болшевик Русијасы олачагдыр. Јахын гоншусу вә онунла ән чох вурушмуш бир милләт олараг биз, түркләр, Русијада баш верән һадисәләри даһа јахшы мүшаһидә етмәк мөвгејинә маликик вә (онун) һазырламагда олдуғу тәһлүкәни бүтүн чылпаглығы илә көрүрүк. Шәрги ојанмагда олан халгларынын һејсијјатыны истисмар едән, онларын милли һәсрәт вә дујғуларына тәкәббүрлә бахан вә ејни заманда онларын нифрәтләрини тәһрик етмәји бачаран болшевикләр тәкчә Авропа дејил, һабелә Асијаны тәһдид едән гүввәјә чеврилмишләр».

Сөһбәтин мөвзусу Асијаја кечдикдә Макартур бунлары сөјләди:

«Сизин фикирләринизә тамамилә шәрикәм. Авропа вә Американын дөвләт адамларынын керчәк тәһлүкәни көрмәмәк еһтималы мәни дә нараһат едир. Садәчә һамымызы тәһдид едән бир дүшмәнин галиб чыхачағы мүһарибә мајил-мүстәвисинә дүчар олмушуг. Күман едирәм ки, Авропада партлајачаг мүһарибә дәрһал Асијаја сирајәт едәчәкдир. Даһа конкрет олараг, Јапонија, Авропада баш верәчәк мүһарибә фүрсәтиндән истифадә едәрәк бөјүк дөвләтләрин диггәти Асијадан јајындығы бир шәраитдә илк нөвбәдә өзүнүн бу гитәдәки мәгсәдләрини һәјата кечирмәјә чалышачаг вә тәбии ки, АБШ буна лагејд галмајачаг. Русија да Асијада нүфузуну мөһкәмләндирмәјә сә'ј көстәрәчәкдир. Әкәр дипломатларымыз торпаг компенсасијалары вермәдән руслара јардым мәсәләсини мүвәффәгијјәтлә һәлл едә билсәләр, бу, ә'ла олар. Әкс тәгдирдә, бир тәһлүкәнин гаршысыны алмаг истәркән дикәр, даһа мүдһиш бир бәла төрәтмиш олачағыг. Сон нәтичәдә, Совет Иттифагы илә бир мүттәфиг кими вурушачајымыз мүһарибә нә Авропа, нә дә Асијанын бөјүк проблемләриндән һеч бирини һәлл едә билмәјәчәкдир. Мисилсиз инсан еһтијатларына малик вә Авропа вә АБШ маллары үчүн кениш базар олан Асијаны Русијанын нүфузу алтына дүшәчәји андан е'тибарән проблемин болшевикләрин хејринә һәлл олундуғу һөкмүнү вермәлијик...

Бу күн Чинин әһәмијјәтли бир гисми коммунист нүмајәндәләринин нәзарәти алтындадыр. Әкәр Авропа вә АБШ дөвләт хадимләри Чинә лазыми әһәмијјәт вермәсәләр вә антикоммунист чинлиләрә дајаг олмасалар, Јапонијанын мәғлубијјәти коммунизмин Асијада зәфәр газанмасы демәк олачагдыр. Ејни шеј Манчурија, Кореја, Һиндистан, Индонезија вә Бирмада да баш верә биләр. Мүхтәсәри, мәнә белә кәлир ки, дүнјанын талеји Авропада дејил, Асијада мүәјјәнләшдириләчәкдир».

Ики нүфузлу сәркәрдә вә сијаси хадим арасында фикир мүбадиләси битдикдән сонра Ататүрк күләрәк бунлары әлавә етди: «Мүзакирәмизин сонунда биз фикир бирлијинә кәлмиш кимијик. Лакин истәрдим ки, дүнја просесләринин кедиши һаггындакы тәхминләримиз јанлыш олсун вә дүнјанын талејинә мәс'ул оланлар доғру јол тутсунлар».

Ататүркүн бу истәји тәәссүф ки, керчәкләшмәди. Бәшәријјәт һәр вәчһлә, Икинчи дүнја мүһарибәсинә сүрүкләнди. Лакин Түркијәнин гуручусунун өмрү онун узагкөрәнликлә сөјләдикләринин бир-биринин ардынча доғру чыхдығыны көрмәјә вәфа етмәди.

РӘСМИ ХӘБӘРЛӘР

Азәрбајчан Республикасынын президенти Һејдәр Әлијев мајын 8-дә Бакыја гысамүддәтли сәфәрә кәлән Русијанын харичи ишләр назири Јевкени Примакову гәбул етмишдир. Дөвләтимизин башчысы Русијанын васитәчилик сә'јләрини јүксәк гијмәтләндирмиш, Ермәнистан — Азәрбајчан мүнагишәсинә тезликлә сон гојулачағына үмид бәсләдијини билдирмишдир.

Республика рәһбәри һәм Азәрбајчанда, һәм дә Ермәнистанда олан әсирләрин вә кировларын дәјишдирилмәси проблеминә тохунмуш, республикамызда олан ермәни мәһбусларын һамысыны гајтармағы гәрара алдығыны сөјләмишдир.

Русијанын харичи ишләр назири Јевкени Примаков бу һуманист гәрары алгышламыш, бу ишдә Азәрбајчан президентинин олдугча бөјүк рол ојнадығыны вурғуламышдыр.

* * *

Һәмин күн Милли Мәчлисин сәдри Рәсул Гулијевин башчылыг етдији нүмајәндә һеј'әти Күвејтә рәсми сәфәрдән Вәтәнә гајытмышдыр. Нүмајәндә һеј'әти сәфәр заманы Күвејт әмири шејх Чабир Әһмәд Чабир Сабаһла, һөкумәт вә парламент рәһбәрләри вә дикәр мәс'ул шәхсләрлә көрүшмүш, ики өлкә арасында гаршылыглы фајдалы әлагәләрин инкишафы илә бағлы мәсәләләри мүзакирә етмишдир.

* * *

Гәләбә күнү — мајын 9-да Азәрбајчан президенти фашизм үзәриндә гәләбәнин 51-чи илдөнүмү мүнасибәтилә Бакыда кечирилән бајрам тәдбирләриндә иштирак етмишдир.

Һејдәр Әлијев әввәлчә ики дәфә Совет Иттифагы Гәһрәманы Һәзи Асланову мәзары јанына топлашан мүһарибә ветеранлары, шәһәр ичтимаијјәтинин нүмајәндәләри гаршысында чыхыш етмиш, сонра исә Шәһидләр хијабаныны зијарәт етмишдир.

Сонра дөвләтимизин башчысы, Али Баш Командан Һејдәр Әлијев Бакы Али Үмумгошун Командирләри Мәктәбинә кәлмиш, забит вә әскәр һеј'әтләри гаршысында чыхыш етмишдир. О, Азәрбајчан әскәрләринин гәһрәманлығыны әкс етдирән фотосәрки илә дә таныш олмушдур.

Даһа сонра Һ. Әлијев мәктәбдә кечирилән бајрам тәдбириндә иштирак етмишдир. Президентлә көрүшә Икинчи дүнја мүһарибәсинин вә әмәк чәбһәсинин ветеранлары, Азәрбајчанын әрази бүтөвлүјүнү горујан дөјүшчүләр топлашмышдылар. Дөвләтимизин башчысы онларын гаршысында чыхыш етмишдир.

* * *

Һәмин күн Азәрбајчан президенти Һејдәр Әлијев АРДНШ-нин дә'вәти илә Бакыда ишкүзар сәфәрдә олан Иранын Ојек ширкәтинин рәһбәри Әли Әкбәр Һашиминин вә Иран Нефт Ширкәти Кәшфијјат Идарәсинин рәиси Меһди Һүсејнинин гәбул етмишдир. «Шаһдәниз» јатағынын ишләнмәсиндә биркә әмәкдашлыг јоллары нәзәрдән кечирилмишдир. Көрүшдән ики күн сонра АРДНШ «Шаһдәниз» јатағынын кәшфијјатында вә ишләнмәсиндә өз пајынын јарысыны, јә'ни 10 фаизини Иранын «Ојл индастриз инчиниринг әнд контракшн» ширкәтинә вермәк барәдә сазиш имзаланмышдыр.

* * *

Мајын 10-да Русијанын харичи ишләр назири Јевкени Примаков Јереванда Бакыја гајытмышдыр. Бинә һава лиманында Јевкени Примаков журналистләрин суалларына чаваб верәрәк билдирмишдир ки, бөјүк бир һуманист тәдбир һәјата кечирилмишдир — һәр ики тәрәфдән 110 нәфәр әсир вә киров азад едилмишдир. Русија харичи ишләр назиринин фикринчә бу тәдбир Дағлыг Гарабағ мүнагишәсинин динчликлә арадан галдырылмасы үчүн чох чидди башланғычдыр.

Елә һәмин күн Јевкени Примаковун Азәрбајчан президенти Һејдәр Әлијев илә тәкбәтәк көрүшү олмушдур.

* * *

Мајын 10-да Азәрбајчан президенти Һејдәр Әлијев јенидән гурулмуш 92 нөмрәли АТС-и вә 97 нөмрәли јени АТС-и бирләшдирән Автомат-Телефон Стансијасынын ачылыш мәрасиминдә иштирак етмишдир. О, «Азавротел» мүштәрәк мүәссисәси вә «Лукојл — Авропа» ширкәти тәрәфиндән тикилмиш вә Бөјүк Британијанын «Чи-Пи-Ти» ширкәтинин мүасир аваданлығы илә тәчһиз едилмиш јени стансија илә таныш олмушдур.

* * *

Азәрбајчан президенти Һејдәр Әлијев мајын 11-дә Тапио Савалајиненин башчылығы илә Бакыда олан Бејнәлхалг Валјута Фондунун нүмајәндә һеј'әтини гәбул етмишдир. Һ. Әлијев гонаглара игтисади ислаһатларын кедиши, пул, малијјә саһәсиндә һәјата кечирилән тәдбирләр һаггында мә'лумат вермиш, бу ишдә БВФ-нин Азәрбајчанла сых әмәкдашлығынын мүһүм рол ојнадығыны вурғуламышдыр.

* * *

Мајын 12-дә Азәрбајчан президенти Һејдәр Әлијев Иран Ислам Республикасына кетмишдир. О, ертәси күн Мәшһәд — Сәрәхс — Тәчән дәмир јолунун Мәшһәд һиссәсинин истифадәјә верилмәси мүнасибәтилә кечирилән тәнтәнәли мәрасимдә иштирак етмишдир. Мәрасимдән сонра Һ. Әлијев вә дикәр али гонаглар Иран дөвләтинин рәһбәрләри илә бирликдә тәјјарә илә өлкәнин шималындакы Сәрәхс шәһәринә кәлмишләр.

ТӘ'СИС ГУРУЛТАЈЫ

Бу күнләрдә Гарабағ Мүстәгил Кәнчләр Тәшкилатынын I тә'сис гурултајы олмушдур.

Гурултај тәшкилатын Низамнамәсини, Мәрамнамәсини тәсдиг етмиш, рәһбәр органларыны вә агсаггаллар шурасыны сечмишдир.

Тә'сис гурултајында Шуша шәһәр сакини, Азәрбајчан Дөвләт Нефт Академијасынын тәләбәси Нәсими Новруз оғлу Һәсәнов јекдилликлә ГМКТ-нин сәдри сечилмишдир.